

Ključne ugotovitve valorizacijske konference CMEPIUS 2017

»BISTVO JE OČEM SKRITO«

Vpliv mednarodnega sodelovanja na ozaveščenost in razvoj medkulturnih kompetenc

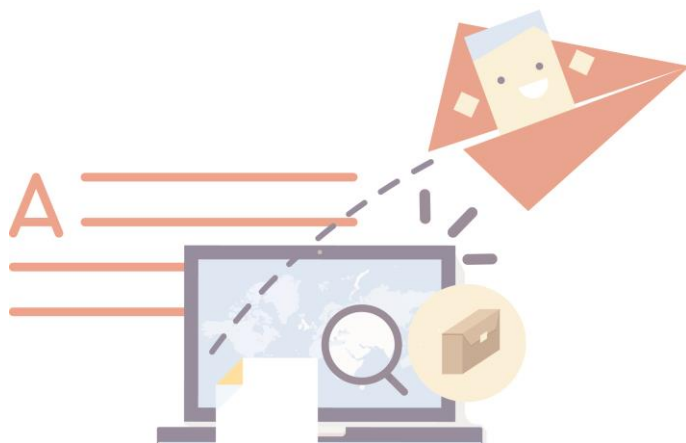
Mobilnost v tujino predstavlja za posameznika neprecenljivo izkušnjo tako za osebno rast kot tudi za nadaljnje poklicno življenje, pozitiven vpliv pa ima tudi na medsebojno razumevanje in sodelovanje, kar je ključno za uspešno sobivanje ljudi. Po mnenju udeležencev okrogle mize izkušnja mobilnosti vpliva na razvoj različnih kompetenc: prilagodljivost, iznajdljivost, samozavest, samostojnost, zmožnost uspešnega sodelovanja in reševanja problemov, večja občutljivost do drugačnosti, izrazit učinek je viden pri znanju tujega jezika in komunikacije ter posledično pri mreženju z ljudmi ipd. Na osnovi stika z ljudmi različnih kultur spoznavamo tudi lastno kulturo: predvsem gosti okrogle mize, ki delujejo ali študirajo v Sloveniji, so izpostavili več lastnosti in značilnosti Slovenije in slovenskega naroda, kot na primer prijaznost ljudi, pripravljenost pomagati, kolektivno ravnanje, urejenost zdravstvenega in šolskega sistema, organiziranost dela, ki je bližje Nemčiji kot državam bivše Jugoslavije, odnos na fakultetah je bolj prijateljski, študij pa bolj praktično usmerjen, izpostavili so tudi lepote pokrajine, pogosto uporabo koles, majhnost in dostopnost ipd. Na drugi strani pa je udeleženka okrogle mize – Slovenka s številnimi izkušnjami z bivanjem v tujini – na osnovi stika s tujimi narodi kot negativne lastnosti slovenskega naroda izpostavila pesimizem, nezmožnost cenjenja tistega, kar imamo, pritoževanje ipd.

Udeleženci so kot pomemben element uspešnega bivanja v tujini izpostavili tako znanje jezika (tudi angleškega jezika na sploh), predvsem pa tudi poznavanje kulture okolja, zato je pomembno, da izobraževalne ustanove že v osnovni šoli in tudi kasneje učečim se ponudijo ustrezna usposabljanja in tečaje. Strinjali so se, da je smiselna mobilnost v okviru stroke/izobraževalnega programa (in ne le turistična izkušnja), saj na ta način posameznik ogromno pridobi v smislu primerov dobrih praks, prepoznavanja razlik v stroki ipd. Mobilnost bi priporočili vsem, ali jo celo obvezno uvedli v sistem, saj imajo izkušnjo z občutno višjo ravnijo motiviranosti po zaključeni

mobiliti, kar pozitivno vpliva na preostale kolege in sodelavce, sošolce (in tudi starše otrok). Lastno širjenje izkušnje med kolegi (lahko) le-te nadalje spodbudi k odločitvi za mobilnost v tujino. Pomembno vlogo danes nosijo tudi različne virtualne oblike komunikacije, kar omogoča neposredno sodelovanje z ljudmi različnih kultur in okolij brez premikanja preko meja, vendar je treba k temu pristopiti načrtno in sistematično. Preko različnih oblik vključenosti v mednarodno okolje dosegamo pozitivno součinkovanje mednarodnega in lokalnega okolja.

Delavnica WIC/eTw – prvi koraki k mednarodnem sodelovanju je dosegla zastavljene cilje, saj so njeni udeleženci in udeleženke podrobno spoznali CMEPIUS-ovo nacionalno pobudo Svet v učilnici (*World in Classroom – WIC*) in evropsko platformo eTwinning, in sicer predvsem s pomočjo zanimivih predstavitev sodelovanja v WIC-u in eTwinning-u v praksi. Izjemno pomemben doprinos delavnice pa je bilo tudi uspešno mreženje tujih študentov in študentk s predstavniki in predstavnicami slovenskih vrtcev, osnovnih in srednjih šol, katerega rezultat so številni dogovori o izvedbi obiskov v okviru WIC-a. Vsi skupaj so izrazili zelo velik interes za sodelovanje, k čemur so nedvomno pripomogle na slikovit in iskren način predstavljene prednosti tovrstnih sodelovanj, tako s strani gostujočih govorcev in govork kot tudi s strani sodelavk CMEPIUS-a. Med najbolj izpostavljenimi prednostmi je treba izpostaviti naslednje: WIC in eTwinning predstavljata odličen začetek in/ali podporno dejavnost pri mednarodnem sodelovanju vrtcev in šol, saj lahko na enostaven način prispevata k doseganju številnih pozitivnih učinkov na vse sodelujoče. Udeleženci in udeleženke delavnice, pa tudi vsi ostali zainteresirani za sodelovanje v omenjenih možnostih mednarodnega sodelovanja, bodo tudi v prihodnje s strani CMEPIUS-a deležni vse podpore pri uresničevanju že sklenjenih dogovorov oz. pri oblikovanju načrtov za njihovo bodoče mednarodno udejstvovanje.

Ustrezna priprava na mobilnost je ključnega pomena za uspešno izveden projekt. Ko govorimo o razvoju medkulturnih kompetenc v projektih Erasmus+, pa je kulturna priprava njegov nujni del. Udeleženci **delavnice Razvoj medkulturnih kompetenc se začne z ustrezno pripravo na mobilnost** so na osnovi zgodbe o »Pretiranem poljubljanju« spoznali pojem kulturnega šoka in se seznanili z njegovimi fazami. Prav tako so si ogledali definicijo kulture kot modela ledene gore in se strinjali, da v kulturne priprave pretežno vključujejo vidni oz. objektivni del kulture (hrana, običaji, jezik, glasba ...), ne pa tisto, kar predstavlja skriti del ledene gore, kamor spadajo vrednote, prepričanja, morala ... Če želimo razvijati medkulturne kompetence je torej potrebno pogledati globlje in v pripravo vključiti tudi naslednje kulturne elemente: pozdravljanje, obrazna mimika, osebni prostor, očesni kontakt, časovna komponenta, izražanje, hierarhija. Pomembno se je tudi vprašati o pričakovanjih do tujine, s čim vse bo posameznik soočen v drugi deželi in kaj svojega (slovenskega) bo nesel v tujino. Pri tem je harmonija med občutki posameznika in racionalnim delom priprave enakega pomena. Udeleženci pa so delavnico zapustili tudi s primeri vaj, tehnik, metod in orodij, ki jih lahko uporabijo pri kulturnih pripravah v svojih mednarodnih projektih.

Motivacija za pripravo **delavnice z naslovom Skrite kompetence** leži v opažanju in raziskavah, ki so v večji meri pokazale na slabše zavedanje in prepoznavanja pridobljenih kompetenc tekom mednarodne mobilnosti. Vsi, tako delodajalci kot bodoči zaposleni in izobraževalci, se zavedajo t.i. kulturnih kompetenc, ki so sestavljene iz jezikovne in kulturne spretnosti ter večje strpnosti. Do velikega razkoraka pa pride pri t.i. skritih kompetencah, ki kot že ime samo pove, niso tako zelo hitro vidne in prepoznane. Da se jih zavemo je potrebna samorefleksija in različne vaje s katerimi smo se seznanili na delavnici. Zakaj pripisujemo tako velik pomen skritim kompetencam in čemu bi moral vsak mobilni posamezniki o njih razmišljati? Raziskavi, ki sta bili izvedeni na CEMPIUS-u v Sloveniji in na CIMU na Finskem sta pokazali, da so skrite kompetence (npr. produktivnost, zvedavost, prilagodljivost) tiste, ki se jih mobilni najmanj zavedajo in so ob enem tiste, ki jih delodajalci običajno iščejo pri svojih zaposlenih. Pri anketiranju dijakov se je izkazalo, da se sami

teh kompetenc ne zavedajo in jih seveda posledično tudi ne predstavijo kot svoje vrline na razgovorih. V sodelovanju s finsko nacionalno agencijo smo zato pripravili različne vaje, ki so lahko v pomoč pri osvetlitvi nevidnega. Kako smo se lotili odkrivanja nevidnega? Začeli smo s širšim pogledom na trg dela in iskanjem poklicev, ki so najbolj oz. najmanj izpostavljeni medkulturnemu okolju. Presenetilo nas je dejstvo raziskave na Finskem, ki je pokazala, da je poklic kmeta tisti, ki v današnjem času najbolj potrebuje dotična znanja in spretnosti. V naslednjem koraku smo se poglobili v lastne mednarodne izkušnje in kompetence, ki smo jih v tujini pridobili. Pri poročanju pa smo ugotovili, da je bilo lažje prepoznati tuje kot lastne kompetence. Udeleženci so enoglasno podprli idejo, da so to enostavne naloge, ki pa spremenijo in poglobijo pogled na samega sebe in lastne zmožnosti ter da je vpeljava tovrstnih aktivnosti med mobilne mlade nujna. Nekateri so se zavezali k pomoči mladim pri identificiranju in zapisu teh kompetenc v njihove CV-je.

Zaprisali: Urška Šraj, Iva Likar Tutek, Katarina Aškerc Veniger in Urška Slapšak (CMEPIUS)

